

STATKRAFT ENERGI AS
Postboks 200 Lilleaker
0216 OSLO

Vår dato: 20.07.2018
Vår ref.: 201605140-23
Arkiv: 611
Deres dato: 26.09.2017
Deres ref.:

Saksbehandler:
Arne Anders Sandnes
22959218/asan@nve.no

Rehabilitering Rana kraftverk. Tillatelse til nye anlegg i Rana kraftverk

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har i dag gitt Statkraft Energi AS anleggskonsesjon for å oppgradere en generator og å øke ytelsen på fire generatortransformatorer i Rana kraftverk i Rana kommune i Nordland.

Begrunnelsen for vedtaket er å legge til rette for økt kapasitet i kraftverket. Tiltakene inngår i en større opprusting og utvidelse av Rana kraftverk, som samlet vil øke installert effekt i kraftverket med 60 MVA og kunne øke produksjonen med inntil 60 GWh/år. NVE mener at tiltakene på de elektriske anleggene, som det i dag er gitt konsesjon for, vil ha ubetydelige virkninger for øvrige interesser.

Bakgrunn og søknad

Statkraft Energi AS planlegger opprusting og utvidelse av Rana kraftverk og prosjektet er delt inn i tiltakspakker som omsøkes separat. NVE ga den 24.11.2016 anleggskonsesjon for tiltakspakke 1, som omfattet utskifting av generatorene G2, G3 og G4 (ref. NVE 201605140-3). Det ble samtidig gitt tillatelse til å øke ytelsen på hver av generatorene fra 140 til 155 MVA. Tillatelsen ble begrunnet med at de eksisterende generatorene var gamle med behov for reinvestering. Den fjerde generatoren (G1) ble idriftsatt senere enn de andre, og skal derfor ikke skiftes. NVE forutsatte i vedtaket at Statkraft måtte avklare konsesjonsplikt etter vannressursloven og kapasitet i nettet før en eventuell gjennomføring av videre tiltakspakker og kapasitetsutvidelse i kraftverket. Planlagt opprusting innebærer også tiltak på hovedventiler og trykksjakt og vil øke slukeevnen i kraftverket med ca. 10 %. Den 15.09.2017 besluttet NVE at de planlagte tiltakene i kraftverket ikke utløser konsesjonsplikt etter vannressursloven og at opprustingen kan gjennomføres i medhold av gjeldende vassdragskonsesjon (ref. NVE 201702318-3).

Den 26.09.2017 søkte Statkraft Energi om anleggskonsesjon for rehabiliteringspakke 2 og 3. Disse tiltakene omfatter endringer på generator G1 for å øke kapasiteten fra 145 til 155 MVA og tiltak på de fire eksisterende generatortransformatorene for å øke ytelsen på hver av dem fra 140 til 155 MVA. Økt ytelse i generatoren og transformatorene skal oppnås med bedret kjøling og ved å utnytte overbelastningskapasitet i anleggene. Statkraft skriver at rehabiliteringen er planlagt gjennomført i løpet av 1 – 10 år, og at kraftverket etter den samlede rehabiliteringen (tiltakspakke 1-3) vil kunne produsere 60 GWh/år mer enn i dag.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

NVEs behandling og vurdering av søknaden

De aktuelle elektriske anleggene ligger inne i kraftverket og arbeidene vil etter NVEs vurdering ikke ha virkninger av betydning for andre interesser. NVE har derfor ikke sett grunn til høring av søknaden, jf. energiloven § 2-1 ledd sju. I tillatelsen til tiltakspakke 1 la NVE vekt på at det var behov for utskifting av generatorene 2, 3 og 4 på grunn av alder. Vi la i tillegg vekt på at den planlagte utskiftingen av generatorene i følge Statkraft ikke betinget gjennomføring av øvrige tiltakspakker, og at tiltakspakke 1 alene ikke ville gi endringer i belastningen av nettet. NVE forutsatte at det måtte gjøres vurderinger av nettkapasitet før eventuelle tiltak med økt effektinstallasjon og produksjon fra kraftverket. Med gjennomføring av tiltakene i tiltakspakke 2 og 3 vil den samlede ytelsen i kraftverket kunne øke med 60 MVA. I søknaden for tiltakspakke 2 og 3 var det ikke gjort vurderinger av om nettet kan ta imot en slik produksjonsøkning.

NVE ba den 14.12.2017 Statkraft Energi om en vurdering/dokumentasjon på nettkapasitet. I svar fra Statkraft den 14.03.2018, med innspill fra Helgeland Kraft Nett og Statnett, heter det blant annet at forbindelsen «Svabo – Nedre Røssåga kan til tider være en betydelig flaskehals (for effektflyt i retning Nedre Røssåga), og det må derfor til tider påregnes utfordringer med å få produsert ønsket effekt i Rana kraftverk og andre kraftverk i samme nett, både med dagens installerte effekt og i enda større grad ved høyere installerte aggregat-ytelser.» Av svaret framgår det at to aggregater i Rana mater mot Svabo, mens de to andre mater mot sentralnettet i Rana transformatorstasjon. Det understrekes at behovet for spesialregulering på forbindelsen Svabo – Nedre Røssåga er relativt høyt, og at dette behovet vil kunne øke med økt belastning. Det er også vist til mulige endringer i forutsetningene for fastsetting av termisk grenselast i nettet, og at slike endringer vil kunne gjøre drift av forbindelsen ytterligere anstrengt.

NVE mente nettvurderingen fra Statkraft ikke ga entydige eller tilstrekkelig svar, og vi ba den 07.05.2018 Helgeland Kraft Nett og Statnett som utredningsansvarlige om en konkret vurdering av kapasitet i nettet for den skisserte kapasitetsøkningen. NVE ba samtidig om spesifisering av eventuelle behov for tiltak i nettet med hensyn til kapasitet eller drift. Helgeland Kraft Nett svarte den 05.06.2018 og 06.06.2018 mens svar fra Statnett ble mottatt den 11.06.2018. Svarene underbygger tidligere beskrivelse av et til tider høyt belastet regionalnett. Det framkommer også at det i dag kun er ett aggregat som mater mot Rana og at Rana transformatorstasjon har kapasitet for den økte ytelsen på dette. I tillegg påpeker både Statnett og Helgeland Kraft Nett at det planlegges økt uttak i tilknytning til Mo Industripark ved Svabo. Allerede er det etablert 44 MW med høy brukstid, og dette forventes øke med ytterligere 100 MW i løpet av 2019. Statnett påpeker at økt installert effekt i Rana kraftverk generelt vil kunne bidra til økt fleksibilitet i systemet.

NVE mener disse siste vurderingene og opplysningene fra nettselskapene avklarer spørsmålet om kapasitet i nettet. Økt forbruk under Svabo vil bidra til å redusere belastningen mot Nedre Røssåga og gi mindre behov for nedregulering, mens økt effekt i Rana kraftverk kan bidra til å redusere behovet for oppregulering i perioder med høy lastflyt mot Svabo. NVE legger til grunn at den forbruksøkningen som allerede er etablert er på nivå med planlagt effektøkning fra de tre aggregatene (G1, 2 og 3) som i dag mater mot Svabo. I løpet av 2019 vil det etableres ytterligere 100 MW forbruk lagt på systemvern. NVE er enig i Statnetts vurdering av at Rana kraftverk er et magasinverk med gode reguleringsmuligheter som normalt vil kunne redusere produksjonen i perioder med stort overskudd i området. Økt installert effekt vil gi større fleksibilitet i kjøringen, for eksempel ved at kraftverket letter kan unngå å produsere i perioder med mye uregulerbar produksjon. Dette kan bidra til å lette presset noe på ledningene ut av overskuddsområdet NO4.

NVEs vedtak, underretning og klageadgang

NVE finner ut fra en samlet vurdering å kunne gi Statkraft Energi AS anleggskonsesjon som omsøkt for oppgradering av generator G1 og fire generatortransformatorer i Rana kraftverk. Vedlagt oversendes anleggskonsesjon av i dag. Dokumentene er også å finne på www.nve.no/kraftledninger.

Denne tillatelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet av parter i saken og andre med rettslig klageinteresse innen 24.08.2017 (forlenget frist utover krav i forvaltningsloven kapittel VI pga. sommerferie). En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Orientering av systemansvarlig

NVE viser til forskrift om systemansvaret i kraftforsyningen. Konsesjonæren plikter å informere systemansvarlig i tråd med kravene i gjeldende forskrift. Nye anlegg eller endringer i eksisterende anlegg kan ikke idriftsettes uten etter vedtak fra systemansvarlig. Plikten til å informere systemansvarlig gjelder også ved senere endringer av anlegget som ikke utløser behovet for ny anleggskonsesjon.

Oppdatert anleggskonsesjon

NVE har i forbindelse med tillatelsen til nye tiltak, som er omhandlet over, foretatt en opprydding i anleggskonsesjonen for Rana kraftverk. I anleggskonsesjon av 20.06.2017 (ref. NVE 201605140-6) ble flere konsesjoner for ulike anlegg i Rana kraftverk slått sammen i én samlet konsesjon. Etter dette er det gjort to vedtak om endringer/tillegg. I vedtak av 16.02.2018 er det gitt nytt vilkår angående tillatelse til riving av 22 kV ledning Langtjern – Grønnfjelldal (ref. NVE 201605140-13), og NVE ga i vedtak av 03.04.2018 tillatelse til riving av en 22 kV ledning mellom Ankersvatn vannmåling og Bleikingan (ref. NVE 201605140-14). Disse vedtakene med tilhørende kart er tatt inn i anleggskonsesjonen av i dag. I tillegg har NVE rettet en feil i bortfall av tidligere konsesjon, som skjedde ved sammenstilling av konsesjonene den 20.06.2017. I ny konsesjon er det derfor satt egen tillatelse til å drive eksisterende generatorer G2, G3 og G4 fram til idriftsetting av nye, som ble konsesjongitt 24.11.2016. NVE har også forlenget fristen for idriftsetting av de tre generatorene, ved at vi har satt felles idriftsettelsesdato med anleggene som gis konsesjon i dag. Statkraft har ikke gitt en konkret framdriftsplan for oppgraderingen av kraftverket, men har skissert en gjennomføringstid som langt overgår opprinnelig frist for de tre generatorene. Utvidet frist er derfor gjort av praktiske årsaker og for forenkling.

Med hilsen

Rune Flatby
direktør

Siv Sannem Inderberg
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg: Anleggskonsesjon

Kopi til:

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) - Region Nord
Fylkesmannen i Nordland
HELGELAND KRAFT NETT AS
Nordland fylkeskommune
Rana kommune
Statnett SF